

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra I Sverrig

Citation: Andersen, H. C.: "I Sverrig", i Andersen, H. C.: *I Sverrig*, udg. af Mogens Brøndsted, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 167. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hcainsverrigval-shoot-idm140454472813232/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: I Sverrig

- Klospadí – *Sakuntala* (...J etaten) skuespil af Kalidasa o. 400 e Kr. – Sandkriti (Litteratur): gammelindisk sprog.
- 27 *Motzenæs*: by nord for Kinnekulle ved søen Vänern. – *Slesvæn*: ar- restforvareren.
- 28 *Tilskød*: hjemsted. – *Gouaïlou*: gennestoplads. – *Inqvædiensø*(): katolsk ketterdomstol. – *Bagnac*: franske strafanstalter. – *Blykasse*: fængselstun under Dugpaladsets blytag.
- 29 *Callot Jacques C.*, ff. raderer fra 17. dh., især kendt for naderinger af folkelivet. Inspirede den ty. romantiker E.T.A. Hoffmann til hans *Phantomenske to Callots Mysterier* (1814-15). – *Capitaine de Baer*: (ital.) gavryenes konge. – *Wigen*: so mellem Vänern og Vättern. – *Industriøse*: føretagsumme.
- 30 *genføl*: fin. hovsak.
- 31 *Wadstena*: Vadstena, hvor den hellige Birgitta anlagde sit kloster i 1370'erne.
- 32 *Fysfater*: Magnus Pontin: *Før och nu i Wadstena* (1846). – *Herralsmave*: by, som blev begravet ved Vesuvus vulkanudbrud år 79 e Kr. – *Kvægøgen*: digtning om konger. – *Sæve Brødrar Leg*: ramdug (opkaldt efter den hellige Birgitta). – *Johan III*: John III (1537-92), søn af Gustav Vasa, konge fra 1569. – *svæv jor*: midlest for.
- 33 *Ingrid I. Persdotter* (efter Pontin a.st.): – *Hedelse*: teologen Abbeads uhyrkkelige elskede (o. 1120). – *Bisvæwe*: skal være Bröderen. – *Syrname*: skal være Systrana. – *Sjæl*: skal være Spel. – *Røden*: Robert le Difié, opera af Meyerbeer (1851), frit efter et fr. folksagn. – *dømme*: ikke fra Jesu bjergpredikken, Matt. 7,1. – *døjfevis*: vovær. – *før* (*Dig allere*): fejl for før. – *åre Maria*: bort til Jomfru Maria. – *Pater Noster*: Fadervor. – *åldgor*: skal være i højen, ihu. – *mæren*: skal være mensan. – *stædiger*: yndige. – *før mægen*: skal være for nogen. – *magtf*: skal være straffa. – *uppsæt*: forset, hensigt. – *dette*: skal være dette. – *Vise om Klæremøver*: sv. folkevisse (hos Pontin a.st.).
- 34 *Sjøen Agda* og *Olaf Trytis*: saga genfortalt hos Pontin (a.st.). – *Romeo*: i Shakespeares skuespil Romeo og Julie.
- 35 *Budogjeller*: budkoven, bedbukken. – *Gustav Wasa*: blev efter 1520 eftertaget af Christian II og flygede til Danmark for at rejse et oprør, sm. kap. XIX.
- 36 *nænde*: bestemme.
- 37 *Birgina*(): den hellige Birgitta (1302 el. 03-73). – *Snuff*: hegsvæde. – *Dåwokiste*: sindsygehospital. – *Elaesten*(): en slags glimmereskifer.
- 38 *Rømg Magus*: en af Gustav Vasa sonner. – *Philippsø*: 1394-1430, datter af Henry IV og gift med Erik af Pommern. – *Ethelsø*: datter

- af grev Gerhard V. – *Håkon*: Håkon VI (1340-80), konge fra 1355.
– *Waldemar Valdemar*: Aftenlad, far til Margrethe I. – *St. Birgita*:
den følgende skildring efter Pontini (a.s. 14ff). – *Eiger Blæki*: Birger
Persson, føjligt forbundet med døgtjenen Birthe. – øvre: senegne.
– Úþjóð: skal være Ulfs.
- 39 *Nidæs*: Trondheim i Norge. – *Sleim*: salvsedlet træskrin med Olav
den Hellige kiste, hvori han ligdes efter slaget ved Stiklestad 1030.
– *Bø Jonsøn Gjø*: d. 1386, en hensynta godsamler.
- 40 *Bosæ*: mangel. – *Wæsor*: Våtern. – *Dvalin*(*Sætin*): kongelig livvagt.
- 41 *Katarina Stenbock*: 1536-1621, datter af Gustaf Stenbock 1502-72. –
Gustav af de to Roser: 1531-66, søn af Johan Turesson og Kristina
Gyllensterna, herte til slægten Tre Roser. – *Ju Orði*: ægteskabslef-
tet, trolovelsen. – gým: nuk; fomset. – *Tóra*: hertønde i Väster-
götland.
- 42 *Stora mæsse*: Gustav nedstammede dog ikke fra den hellige Bir-
gitta, men fra Karl Knutssons første dronning Birgitta Bielke.
- 43 *háll*: skal være hillier. – *jögður*: skal være fødepæ, glemmer. –
Hauði Böður: grev Edvard, gift 1559 med Katarina af Sverige. – *læg*
sil: se n.t.s. 13. – *mæta*: skænder. – *jöfc*: kort. – *Annotowat*: gen-
kunnt.
- 44 *Squallorð*: skaderen.
- 47 *Höfði*: bellied.
- 48 *Couvenien*: redeligheden. – *træniserer*: gør travl. – *trænile*: undede. –
Johanna Mouscron (–) *Dyrøse*: populære skuespil, blv. af tyskeren
Aug. v. Kotzebue (opført 1804) og O.J. Samsoe (opført 1796). –
Skandinav: tilhænger af nærmere forbindelse mellem de nordiske
lande, politisk bevægelse fra 1840'erne.
- 49 *Mou*: herregård ved Söderköping. – *Stegelug*: ringmurborg fra
1400-tallet, ombygget på Gustav Vasas tid. – *höfðakot*: af formen
slægt. – *engjök Hær*-dug: fri formet eller naturen, altså o. 1800
den stue fr. parktype. – *káðr*: blæser frisk. – *Hangakot*(*þ*): den gr.
Poseidon.
- 50 *Bosæng*: døflingmængde lug. – *Smaslugg*: overfald af sørsvire (vi-
kinger) på kystbygd. – *Hæflegung(en)*: rækkegang på en (holm).
- 51 *Bosæng*: ustrydig krigter. – *Ashjepel*: elvav (eg. det øgede i oldtidens
Grækenland). – *Bær*: fjell. – *Sænskikene*: højordestøtte. – *Færbod-
ne*: plejehodre. – *Gardener*: Rusland.
- 52 *Stigoværen*: koldken. – *Brautigen*: Belviken, fjord fra Østersøen ind til
Norrköping. – *æsker*: udfordrer. Sagnet om Birkaallægget er gengivet
i det norske Birkaallægget. – *Hávald Hildetand*: da. sagakoeng fra 6. el.